

Trafikutskottets betänkande 2023/24:TU3

Auktorisationssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering och digital post

---

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till lag om auktorisationssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering och för digital post samt förslagen till ändringar i lagen om allmänna förvaltningsdomstolar, lagen om vissa kommunala befogenheter, offentlighets- och sekretesslagen och kommunallagen.

Regeringens lagförslag innebär bl.a. att valfrihetssystem enligt lagen om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering ska ersättas av en ny lag om auktorisationssystem för sådana tjänster. Förslaget innebär att regleringen ska utvidgas till att omfatta även digital post. Det föreslås vidare bl.a. att en myndighet ska tillhandahålla auktorisationssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering och för digital post. Enskilda ska enligt förslaget få välja vilken leverantör som ska utföra tjänsten för deras räkning. Offentliga aktörer ska få använda tjänsterna i auktorisationssystemen för sina digitala tjänster. Förslaget syftar till att ge alla utförare av offentligt finansierad verksamhet möjlighet att erbjuda service med hjälp av digitala tjänster på lika villkor.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

Behandlade förslag

Proposition 2023/24:6 Auktorisationssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering och digital post.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	5
Regeringens lagförslag	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	11
Propositionen	11
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	12

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om auktorisationssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering och för digital post,
2. lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar,
3. lag om ändring i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter,
4. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
5. lag om ändring i kommunallagen (2017:725).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:6 punkterna 1–5.

Stockholm den 7 november 2023

På trafikutskottets vägnar

Ulrika Heie

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ulrika Heie (C), Thomas Morell (SD), Gunilla Svantorp (S), Maria Stockhaus (M), Mattias Ottosson (S), Sten Bergheden (M), Kadir Kasirga (S), Helena Gellerman (L), Carina Ödebrink (S), Linda W Snecker (V), Magnus Oscarsson (KD), Oskar Svärd (M), Daniel Helldén (MP), Johanna Rantsi (M), Jamal El-Haj (S), Rashid Farivar (SD) och Johanna Hornberger (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2023/24:6 Auktorisationssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering och digital post. Inga motioner har lämnats med anledning av propositionen. Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att valfrihetssystem enligt lagen (2013:311) om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering ska ersättas av auktorisationssystem för sådana tjänster. Regeringen föreslår att regleringen ska utvidgas till att omfatta även digital post. Det föreslås bl.a. att en myndighet ska tillhandahålla auktorisationssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering och för digital post. Enskilda ska enligt propositionen få välja vilken leverantör som ska utföra tjänsten för deras räkning. Offentliga aktörer ska få använda tjänsterna i auktorisationssystemen för sina digitala tjänster. Förslaget syftar till att ge alla utförare av offentligt finansierad verksamhet möjlighet att erbjuda service med hjälp av digitala tjänster på lika villkor.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om auktorisationssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering och för digital post samt förslagen till ändringar i lagen om allmänna förvaltningsdomstolar, lagen om vissa kommunala befogenheter, offentlighets- och sekretesslagen och kommunallagen.

Bakgrund

Digitala tjänster ska, så långt det är möjligt och där det är relevant, vara förstahandsval i den offentliga sektorns kontakter med medborgare, organisationer och företag.

Myndigheten för digital förvaltning tillhandahåller en infrastruktur för elektronisk identifiering. Elektronisk identifiering kan användas av enskilda och företrädare för företag eller myndigheter vid bl.a. åtkomst till elektroniska tjänster (e-tjänster). Andra myndigheter kan med hjälp av Myndigheten för digital förvaltning som ombud ingå kontrakt med de leverantörer som omfattas av infrastrukturen.

Mina meddelanden är en gemensam digital lösning som gör det möjligt för enskilda att ta emot meddelanden från myndigheter i en säker digital brevlåda i stället för försändelser i pappersform. Myndigheten för digital förvaltning ansvarar för att tillhandahålla infrastrukturen och beslutar om de krav och villkor som gäller för en myndighet att få ansluta sig till infrastrukturen. Myndigheten tillhandahåller även den digitala brevlådan Min myndighetspost. Anslutningen till Mina meddelanden är frivillig för mottagare och avsändare av meddelanden och för leverantörer av elektroniska brevlådetjänster. Mottagare ansluter sig genom att registrera sig för tjänsten, acceptera användarvillkoren och välja en ansluten leverantör av brevlådetjänster. Avsändande myndigheter ansluter sig genom att teckna avtal med Myndigheten för digital förvaltning. För närvarande kan privatpersoner välja bland tre brevlådor: Kivra, Billo och Min myndighetspost. Företag kan välja mellan Kivra företagsbrevlåda, Fortnox företagsbrevlåda och Min myndighetspost. I juli 2023 var ca 6 miljoner privatpersoner och 215 000 företag anslutna till Mina meddelanden, liksom 255 statliga myndigheter, kommuner och regioner. Av privatpersonerna hade de flesta valt att ta emot sin myndighetspost i Kivras brevlåda. Leverantörerna av brevlådetjänster för digital post får i dag inte någon ersättning för sin verksamhet att göra myndighetspost tillgänglig för mottagaren, vare sig av staten eller av mottagarna.

Gällande rätt

Valfrihetssystem används för anskaffning av tjänster inom olika områden, bl.a. genom lagen (2013:311) om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering. Med valfrihetssystem avses ett system där den enskilde har rätt att välja bland de leverantörer som en statlig myndighet, kommun eller region har godkänt och tecknat kontrakt med för att få en tjänst utförd. Det är den statliga myndigheten, kommunen eller regionen som bestämmer villkoren för hur ett kontrakt ska fullgöras liksom grunderna för den ekonomiska ersättningen. Samtliga leverantörer som uppfyller de krav som har ställts för systemet ska godkännas. I valfrihetssystem finns det ingen priskonkurrens mellan leverantörerna, eftersom ersättningen är bestämd på förhand. Konkurrenssituationen mellan leverantörerna ska i stället uppstå efter det att kontrakt har tecknats och pågå löpande under hela avtalsperioden genom att enskilda användare väljer utförare bland leverantörer i systemet.

Lagen om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering gäller när en upphandlande myndighet har beslutat att tillämpa valfrihetssystem i fråga om funktioner för elektronisk identifiering av enskilda i myndighetens elektroniska tjänster. En upphandlande myndighet måste även ansluta sig till ett system för säker elektronisk identifiering som tillhandahålls av den myndighet som regeringen bestämmer. Den upphandlande myndigheten ska dessutom ge den tillhandahållande myndigheten i uppdrag att i den upphandlande myndighetens namn administrera valfrihetssystemet, föra talan i samband med mål om rättelse och i förekommande fall vidta rättelser.

Avsikten med den nuvarande lagen är dels att hantera den offentliga förvaltningens anskaffning av tjänster för elektronisk identifiering på ett effektivt sätt, dels att den enskilde ska kunna använda en och samma e-legitimation i olika offentliga digitala tjänster. Myndigheten för digital förvaltning tillhandahåller systemet för säker elektronisk identifiering enligt 3 § förordningen (2018:1486) med instruktion för Myndigheten för digital förvaltning.

Propositionen

Valfrihetssystem utgör auktorisationssystem

Regeringen bedömer att valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering utgör auktorisationssystem. Tillgången till säkra, kontrollerade tjänster från godkända leverantörer står i fokus för systemet. Individens valfrihet är central och avgörande för konkurrensen mellan leverantörerna, men det huvudsakliga syftet med regleringen är enligt regeringen att säkerställa att det finns flera olika kvalitetssäkrade och godkända leverantörer som kan konkurrera på marknaden och erbjuda tjänster på lika villkor. Regeringen menar att begreppet auktorisationssystem bättre svarar mot detta syfte än det hittillsvarande begreppet valfrihetssystem.

En myndighet ska tillhandahålla auktorisationssystem

Regeringen föreslår att en myndighet ska tillhandahålla auktorisationssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering och för digital post. Den myndigheten ska kallas tillhandahållande myndighet.

Med auktorisationssystem ska enligt propositionen avses system där den tillhandahållande myndigheten godkänner ansökningar om anslutning och ingår avtal med var och en av de godkända leverantörerna av tjänster för elektronisk identifiering eller för digital post. En enskild har rätt att välja den leverantör som ska utföra tjänsterna för sin räkning, och en offentlig aktör kan använda tjänsterna i sin verksamhet.

Lagen om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering ersätts av en ny lag

Regeringen föreslår att den nuvarande lagen (2013:311) om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering ska ersättas med en ny lag. Bestämmelserna om behandling av leverantörer, information, utredning, ansökningsförfarande, godkännande, ingående av avtal, underrättelseskyldighet och skadestånd i lagen om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering ska enligt förslaget föras över till den nya lagen oförändrade i sak.

Med begreppet elektronisk identifiering avses detsamma som i EU:s förordning om elektronisk identifiering. Elektronisk identifiering avser där en process inom vilken det används sådana personidentifieringsuppgifter i elektronisk form som unikt avser en fysisk eller juridisk person eller en fysisk person som företräder en juridisk person.

Regeringen bedömer att vissa förfaranderegler och regler om tillsyn inte bör föras över till den nya lagen.

Den nya lagen ska reglera auktorisationssystem i fråga om tjänster för digital post

Regeringen föreslår att den nya lagen även ska reglera auktorisationssystem i fråga om tjänster för digital post.

Med digital post ska enligt propositionen avses elektroniska försändelser som skickas från en offentlig aktör till en enskild genom den myndighetsgemensamma infrastruktur för säkra elektroniska försändelser som tillhandahålls av den myndighet som regeringen bestämmer.

Offentliga aktörer får använda tjänsterna i auktorisationssystemen

Regeringen föreslår att offentliga aktörer efter att de har ingått avtal med den tillhandahållande myndigheten ska få använda de tjänster för elektronisk identifiering och för digital post som tillhandahålls inom auktorisationssystemens infrastruktur.

Ansökan och information om de krav som gäller för godkännande

Regeringen föreslår att den tillhandahållande myndigheten på en webbplats samlat ska ange de krav och villkor som ska gälla inom ett auktorisations-system och de krav som en leverantör ska uppfylla för att godkännas för anslutning till systemet. Informationen ska enligt förslaget uppdateras vid behov.

Rättelse

Regeringen föreslår att en leverantör som anser att den tillhandahållande myndigheten har brutit mot lagen ska få ansöka om rättelse hos en allmän förvaltningsdomstol. En sådan ansökan ska vara skriftlig. I ansökan ska den som begär rättelse ange på vilket sätt han eller hon vill att den tillhandahållande myndigheten ska göra en rättelse.

Endast den leverantör vars ansökan om anslutning till ett auktorisations-system har avslagits ska enligt förslaget få ansöka om rättelse av ett sådant beslut. En sådan ansökan ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från det den som begär rättelse fick del av beslutet genom den tillhandahållande myndigheten.

Bestämmelserna om rättelse ska enligt förslaget inte gälla i fråga om påståenden om brister i skyldigheten att tillgängliggöra information om de leverantörer som ingår i auktorisationssystemen.

Ett beslut att avslå en ansökan om anslutning till ett auktorisationssystem ska innehålla information om hur leverantören kan ansöka om rättelse. Av informationen ska det enligt förslaget framgå vilka krav som ställs på en ansökan om rättelse i fråga om form och innehåll samt om hur och när en sådan ansökan ska lämnas in.

Bemyndiganden och andra föreskrifter

Regeringen föreslår att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de krav som ska vara uppfyllda för att en ansökan om anslutning till ett auktorisationssystem ska godkännas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska enligt förslaget även få meddela föreskrifter om skyldighet för offentliga aktörer att betala en avgift för användningen av tjänster inom auktorisationssystemen. Enligt propositionen ska den tillhandahållande myndigheten betala ut en ersättning till de leverantörer som tillhandahåller tjänster för elektronisk identifiering och för digital post. Frågan om nivån på en sådan ersättning och modellen för beräkning av den kräver enligt regeringen en noggrann analys. Möjligheten till avgiftsuttag bedöms inledningsvis kunna leda till högre kostnader för de offentliga aktörerna men väntas sammantaget leda till besparingar inom den offentliga sektorn.

Domstolens sammansättning och sekretess

Regeringen föreslår att en förvaltningsrätt ska vara domför med en lagfaren domare när ett mål ska avgöras i sak enligt den föreslagna lagen om auktorisationssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering och för digital post.

Vidare bedömer regeringen att det inte behövs något undantag från anbudssekretessen för ansökningsförfaranden enligt den nya lagen.

Kommuner och regioner

Regeringen föreslår att möjligheten för en nämnd i en kommun eller region att ge den tillhandahållande myndigheten i uppdrag att besluta på nämndens vägnar i ärenden enligt lagen om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering ska tas bort.

Regeringen bedömer att det inte finns något behov av bestämmelser om att en kommun eller en region ska få ge den tillhandahållande myndigheten i uppdrag att besluta på nämndens vägnar i ärenden enligt den nya lagen.

Vidare föreslår regeringen att kommuner och regioner inte ska kunna delegera beslutanderätten i ärenden om auktorisationssystem till en automatiserad beslutsfunktion.

Förenlighet med EU-rätten

Regeringen bedömer att förslagen i propositionen är förenliga med EU-rätten. Kommerskollegium anmälde på uppdrag av Regeringskansliet förslag till lag och förordning om auktorisationssystem till Europeiska kommissionen den 5 april 2023 och meddelade den 10 augusti 2023 att inga reaktioner hade kommit in under kommentarstiden.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2024.

Lagen om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering ska samtidigt upphöra att gälla. Den upphävda lagen ska dock fortsätta att gälla för ett ärende om godkännande av en sökande som har inletts före ikraftträdandet. Bestämmelserna om rättelse och skadestånd i den lagen ska också fortsätta att gälla om en upphandlande myndighet har brutit mot lagen före ikraftträdandet.

Även bestämmelserna i lagen om allmänna förvaltningsdomstolar, lagen om vissa kommunala befogenheter och offentlighets- och sekretesslagen ska fortsätta att vara tillämpliga i sin tidigare lydelse för mål och ärenden enligt den upphävda lagen.

Konsekvenser

Regeringen bedömer att förslagen kan förväntas innebära att konkurrensen på marknaden för tjänster för elektronisk identifiering och för digital post kan öka. Enskilda kan få ökad tillgänglighet till säkra digitala brevlådor.

Förslagen påverkar i första hand den tillhandahållande myndigheten, de offentliga aktörer som använder tjänsterna inom auktorisationssystem samt leverantörer av brevlådetjänster och tjänster för elektronisk identifiering. Enskilda påverkas enligt regeringen mycket lite i sin roll som mottagare av meddelanden från den offentliga sektorn och användare av elektronisk identifiering.

De ekonomiska konsekvenserna av förslagen när det gäller statliga myndigheter kan enligt regeringen hanteras inom befintliga ramar. De ekonomiska konsekvenserna för den tillhandahållande myndigheten kan enligt regeringen hanteras genom den möjlighet till avgiftsuttag som ges genom förslaget.

Förslagen bedöms inte få någon påverkan på brottsligheten eller på jämställdheten mellan kvinnor och män. Eftersom det är frivilligt för kommuner och regioner att ansluta sig till auktorisationssystem bedöms förslagen inte ha någon påverkan på den kommunala självstyrelsen. Enligt regeringens bedömning medför förslagen inte några samhällsekonomiska, sociala eller miljömässiga konsekvenser.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar regeringens förslag att valfrihetssystem enligt lagen om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering ska ersättas av auktorisationssystem för sådana tjänster. Utskottet delar regeringens syn att regleringen ska utvidgas till att omfatta även digital post och att en myndighet ska tillhandahålla auktorisationssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering och för digital post. Utskottet vill liksom regeringen betona vikten av att enskilda ska få välja vilken leverantör som ska utföra tjänsten för deras räkning. Vidare välkomnar utskottet att offentliga aktörer ska få använda tjänsterna i auktorisationssystemen för sina digitala tjänster. Utskottet delar regeringens bedömning att det är viktigt att ge alla utförare av offentligt finansierad verksamhet möjlighet att erbjuda service med hjälp av digitala tjänster på lika villkor.

Utskottet anser sammanfattningsvis att regeringens lagförslag är ändamålsenligt utformade och konstaterar att det inte har väckts några följdmotioner med anledning av propositionen. Utskottet föreslår därmed att riksdagen bifaller regeringens lagförslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2023/24:6 Auktorisationssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering och digital post:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om auktorisationssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering och för digital post.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i kommunallagen (2017:725).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om auktorisationssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering och för digital post

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om auktorisationssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering av enskilda och för digital post.

Ord och uttryck i lagen

- 2 §** Med ett *auktionssystem* avses i denna lag ett system där
1. den myndighet som tillhandahåller systemet godkänner att leverantörer av tjänster för elektronisk identifiering av enskilda eller för digital post får ingå ett avtal inom systemet och ingår avtal med var och en av de godkända leverantörerna om utförande av sådana tjänster,
  2. en enskild har rätt att välja den leverantör som ska utföra tjänsterna för den enskildes räkning, och
  3. en offentlig aktör kan använda tjänsterna i sin verksamhet enligt avtal med den tillhandahållande myndigheten.

3 § Med *elektronisk identifiering* avses i denna lag detsamma som i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG.

Med *digital post* avses i denna lag elektroniska försändelser som skickas från en offentlig aktör till en enskild genom den myndighetsgemensamma infrastrukturen för säkra elektroniska försändelser.

- 4 §** Med en *offentlig aktör* avses i denna lag
1. en statlig eller kommunal myndighet,
  2. en beslutande församling i en kommun eller region,
  3. en sammanslutning som inrättats särskilt för att tillgodose behov i det allmännas intresse, under förutsättning att behovet inte är av industriell eller kommersiell karaktär, och som består av
    - a) en eller flera myndigheter eller församlingar som anges i 1 och 2, eller
    - b) ett eller flera organ enligt andra stycket,

¹ Se Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden.

4. en privat aktör som yrkesmässigt bedriver verksamhet som till någon del är offentligt finansierad och som

a) aktören bedriver i egenskap av enskild huvudman inom skolväsendet eller huvudman för en sådan internationell skola som avses i 24 kap. skollagen (2010:800),

b) utgör hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) eller tandvård enligt tandvårdslagen (1985:125),

c) bedrivs enligt socialtjänstlagen (2001:453), lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga eller lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, eller

d) utgör personlig assistans som utförs med assistansersättning enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken, eller

5. en enskild utbildningsanordnare med tillstånd att utfärda examina enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina, och som till största delen har statsbidrag som finansiering av högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå eller av utbildning på forskarnivå.

Med en offentlig aktör avses i denna lag även en sådan juridisk person som tillgodoser behov i det allmännas intresse, under förutsättning att behovet inte är av industriell eller kommersiell karaktär, och

a) som till största delen är finansierad av staten, en kommun, en region eller någon av de offentliga aktörer som avses i första stycket 1–4,

b) vars verksamhet står under kontroll av staten, en kommun, en region eller någon av de offentliga aktörer som avses i första stycket 1–4, eller

c) i vars styrelse eller motsvarande ledningsorgan mer än halva antalet ledamöter är utsedda av staten, en kommun, en region eller någon av de offentliga aktörer som avses i första stycket 1–4.

Tillhandahållande av auktorisationssystem

5 § Den tillhandahållande myndigheten ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt. Myndigheten ska när den tillämpar denna lag följa principerna om öppenhet, ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

6 § Den tillhandahållande myndigheten ska på en webbplats i fråga om varje auktorisationssystem som den inrättat samlat ange

1. vilka krav och villkor som ska gälla inom systemet,

2. de andra krav som en leverantör ska uppfylla för anslutning till systemet,

3. på vilket sätt en ansökan om anslutning till systemet ska lämnas in, och

4. inom vilken tid den tillhandahållande myndigheten kommer att meddela beslut i fråga om godkännande.

Informationen ska uppdateras vid behov.

7 § Den tillhandahållande myndigheten ska på en webbplats enligt vad som anges i 6 § tillgängliggöra information om alla leverantörer som myndigheten har ingått avtal med inom ramen för ett auktorisationssystem.

Ansökan om anslutning

8 § Sedan ett auktorisationssystem har inrättats får en leverantör när som helst ansöka om anslutning till systemet.

9 § Flera leverantörer får lämna en ansökan gemensamt. Den tillhandahållande myndigheten får inte ställa upp villkor om att en grupp av leverantörer som ansöker gemensamt ska ha någon viss juridisk form för att få lämna en ansökan. Den tillhandahållande myndigheten får dock begära att en grupp ska ha en viss juridisk form när ett avtal enligt 15 § ingås, om det behövs för att avtalet ska kunna fullgöras på ett godtagbart sätt.

10 § En leverantör får vid behov åberopa andra företags ekonomiska, tekniska eller yrkesmässiga kapacitet i ansökan. Leverantören ska i så fall visa att den därigenom kommer att förfoga över nödvändiga resurser för att fullgöra avtalet, genom att visa upp ett skriftligt åtagande från sådana företag eller på något annat sätt.

Godkännande av leverantörer och ingående av avtal

11 § Den tillhandahållande myndigheten ska godkänna en ansökan om anslutning till ett auktorisationssystem för de leverantörer som uppfyller de krav för sådant godkännande som har angetts på en webbplats enligt vad som anges i 6 §.

Myndigheten får dock besluta att avslå en ansökan om anslutning för en leverantör som

1. är i konkurs eller likvidation, är under tvångsförvaltning, genomgår företagsrekonstruktion, tills vidare har inställt sina betalningar eller är underkastad näringsförbud,

2. är föremål för ansökan om konkurs, tvångslikvidation, företagsrekonstruktion eller något annat liknande förfarande,

3. genom en dom som har fått laga kraft är dömd för brott som avser yrkesutövningen,

4. kan visas ha gjort sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen,

5. inte har fullgjort sina skyldigheter i fråga om socialförsäkringsavgifter eller skatt i hemlandet eller i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, eller

6. i något väsentligt avseende har låtit bli att lämna upplysningar eller har lämnat felaktiga upplysningar när uppgifter har begärts med stöd av 12 §.

Om leverantören är en juridisk person, får den tillhandahållande myndigheten därutöver besluta att avslå leverantörens ansökan om en företrädare för den juridiska personen har dömts för ett sådant brott som avses i andra stycket 3 eller har gjort sig skyldig till ett sådant fel som avses i andra stycket 4.

12 § Den tillhandahållande myndigheten får begära att en leverantör som har ansökt om anslutning till ett auktorisationssystem visar att det saknas anledning att avslå ansökan

1. med stöd av 11 § andra stycket 1, 2 eller 5, eller

2. med stöd av 11 § andra stycket 3 eller tredje stycket, om leverantören eller en företrädare för denne inte är medborgare i eller bosatt i Sverige.

Den tillhandahållande myndigheten ska som bevis för att det saknas anledning att avslå en ansökan godta ett utdrag ur ett officiellt register eller någon annan likvärdig handling när det gäller ett förhållande som avses i 11 § andra stycket 1 eller 2 och ett intyg från en behörig myndighet när det gäller ett förhållande som avses i 11 § andra stycket 5. Om en leverantör är registrerad i en officiell förteckning över godkända tjänsteleverantörer i ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, ska den tillhandahållande myndigheten utgå från att leverantören inte ska nekas godkännande enligt 11 § andra stycket 1–5.

En sådan handling eller ett sådant intyg som avses i andra stycket får ersättas med en utsaga som avges på heder och samvete eller en liknande försäkran, om

1. leverantören inte är medborgare i eller bosatt i Sverige, och
2. handlingen eller intyget inte kan utfärdas i leverantörens hemland eller ursprungsland.

13 § Ett beslut att avslå en ansökan om anslutning till ett auktorisations-system för en leverantör ska innehålla information om hur leverantören kan ansöka om rättelse. Av informationen ska det framgå vilka krav som ställs på en ansökan om rättelse i fråga om form och innehåll samt om hur och när en sådan ansökan ska lämnas in.

14 § Om den tillhandahållande myndigheten beslutar att avsluta ett auktorisationssystem, ska myndigheten underrätta de leverantörer som har ansökt om att ansluta sig till systemet om detta.

15 § När den tillhandahållande myndigheten enligt 11 § första stycket har godkänt en ansökan om anslutning ska myndigheten så snart som möjligt ingå avtal med leverantören om utförande av tjänsten.

Rättelse och skadestånd

16 § En leverantör som anser att den tillhandahållande myndigheten har brutit mot denna lag får ansöka om rättelse hos allmän förvaltningsdomstol.

Endast den leverantör vars ansökan om anslutning till ett auktorisations-system har avslagits får ansöka om rättelse av ett sådant beslut.

17 § Om den tillhandahållande myndigheten har brutit mot denna lag och detta har medfört att en leverantör har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att den tillhandahållande myndigheten ska vidta rättelse.

18 § En ansökan om rättelse ska göras skriftligen hos den förvaltningsrätt i vars domkrets den tillhandahållande myndigheten har sin hemvist. I ansökan ska den som begär rättelse ange på vilket sätt han eller hon vill att den tillhandahållande myndigheten ska vidta rättelse.

En ansökan om rättelse av ett beslut att avslå en ansökan om anslutning till ett auktorisationssystem för en leverantör ska ha kommit in till förvalt-

ningsrätten inom tre veckor från det att den som begär rättelse fick del av beslutet genom den tillhandahållande myndigheten.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

19 § Den tillhandahållande myndigheten ska ersätta en leverantör för den skada som orsakats genom att myndigheten har brutit mot denna lag.

En talan om skadestånd ska väckas vid allmän domstol.

En skadeståndstalan som grundar sig på ett beslut om att avslå en ansökan om anslutning till ett auktorisationssystem för en leverantör ska väckas inom ett år från dagen för beslutet. Om talan inte väcks inom denna tid, faller rätten till skadestånd bort.

20 § Bestämmelserna i 16–19 §§ gäller inte när ansökan om rättelse eller talan om skadestånd grundas på ett påstående om att myndigheten inte har tillgängliggjort information i enlighet med 7 §.

Bemyndiganden

21 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de krav som ska vara uppfyllda för att en ansökan om anslutning till ett auktorisationssystem ska godkännas.

22 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för offentliga aktörer att betala en avgift för användningen av tjänster inom ett auktorisationssystem.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.
  2. Genom lagen upphävs lagen (2013:311) om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering.
  3. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för ett ärende om godkännande av en sökande som har inletts före ikraftträdandet.
  4. Bestämmelserna i 16–19 §§ i den upphävda lagen gäller dock fortfarande om en upphandlande myndighet har brutit mot den lagen före ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar

Härigenom föreskrivs att 18 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 §²

En förvaltningsrätt är domför med en lagfaren domare ensam

1. vid åtgärder som endast avser måls beredande,
2. vid förhör med vittne eller sakkunnig som begärts av en annan förvaltningsrätt,
3. vid beslut som endast avser rättelse av felräkning, felskrivning eller annat uppenbart förbiseende, och

4. vid annat beslut som inte innefattar slutligt avgörande av mål.

Om det inte är påkallat av särskild anledning att målet prövas av fullsuttan rätt, är en förvaltningsrätt domför med en lagfaren domare ensam vid beslut som inte innefattar prövning av målet i sak.

Åtgärder som endast avser beredandet av ett mål och som inte är av sådant slag att de bör förbehållas lagfarna domare, får utföras av någon annan som har tillräcklig kunskap och erfarenhet och som är anställd vid en allmän förvaltningsdomstol, en allmän domstol eller en hyresnämnd. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om detta.

Vad som sägs i andra stycket gäller även vid avgörande i sak av

1. mål av enkel beskaffenhet,
2. mål om bevissäkring och betalningssäkring enligt skatteförfarandelagen (2011:1244), om besiktning enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152), om en uppgifts eller handlings undantagande från kontroll enligt skatteförfarandelagen eller någon annan skatteförfattning,
3. mål om omedelbart omhändertagande enligt 6 och 6 a §§ lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, mål om vård vid en läsbar enhet enligt 15 b § samma lag, mål om avskildhet enligt 15 c § samma lag, mål om vård i enskildhet enligt 15 d § samma lag, mål om tillfälligt flyttningsförbud enligt 27 § samma lag, mål om tillfälligt utreseförbud enligt 31 d § samma lag, mål om omedelbart omhändertagande enligt 13 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, mål om vård i enskildhet enligt 34 a § samma lag, mål om avskildhet enligt 34 b § samma lag, mål om vård vid en läsbar enhet enligt 14 § lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård, mål om vård i enskildhet enligt 14 a § samma lag, mål om avskildhet enligt 17 § samma lag, mål om tillfällig isolering enligt 5 kap. 3 § smittskyddslagen (2004:168), mål enligt 12 § första stycket och 33 § lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, mål enligt 18 § första stycket 3–5 och 9 när det gäller de fall då vården inte har förenats med särskild utskrivningsprövning eller 6 lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, mål om förvar och uppsikt enligt

¹ Lagen omtryckt 1981:1323.

² Senaste lydelse 2020:350.

utlänningslagen (2005:716), mål enligt strafftidslagen (2018:1251), mål enligt fängelselagen (2010:610) och mål enligt lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.,

4. mål enligt folkbokföringsförfattningarna, mål om preliminär skatt eller om anstånd med att betala skatt eller avgifter enligt skatteförfattningarna,

5. mål enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner eller lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,

6. mål som avser en fråga av betydelse för inkomstbeskattningen, dock endast om värdet av vad som yrkas i målet uppenbart inte överstiger hälften av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken,

7. mål enligt lagen (2004:629) om trängselskatt, och

8. mål enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem och *lagen (2013:311) om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering.*

8. mål enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem och *lagen (2023:000) om auktorisationssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering och för digital post.*

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för mål enligt lagen (2013:311) om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter¹

*dels att 6 kap. 4 a § ska upphöra att gälla,
dels att 6 kap. 5–7 §§ ska ha följande lydelse.*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

5 §²

Föreskrifterna i 6 kap. 37 §, 7 kap. 5 § och 9 kap. 30 § kommunallagen (2017:725) om uppdrag att besluta på nämndens vägnar tillämpas på ärenden enligt 4 § första stycket *och 4 a § första stycket.*

Föreskrifterna i 6 kap. 37 §, 7 kap. 5 § och 9 kap. 30 § kommunallagen (2017:725) om uppdrag att besluta på nämndens vägnar tillämpas på ärenden enligt 4 § första stycket.

6 §³

Beslut som anställda i en inköpscentral fattar på en nämnds vägnar ska anmälas till den som har lämnat uppdraget. *Detsamma ska gälla beslut som den myndighet som avses i 4 a § fattar på en nämnds vägnar.*

Beslut som anställda i en inköpscentral fattar på en nämnds vägnar ska anmälas till den som har lämnat uppdraget.

7 §⁴

Föreskrifterna i 6 kap. 28–32 §§ kommunallagen (2017:725) om jäv tillämpas på anställda i inköpscentraler som fattar beslut på en nämnds vägnar. *Detsamma ska gälla den som hos den myndighet som har fått ett uppdrag enligt 4 a § fattar beslut på en nämnds vägnar.*

Föreskrifterna i 6 kap. 28–32 §§ kommunallagen (2017:725) om jäv tillämpas på anställda i inköpscentraler som fattar beslut på en nämnds vägnar.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för ärenden som har inletts före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse av 6 kap. 4 a § 2019:935.

² Senaste lydelse 2017:755.

³ Senaste lydelse 2013:313.

⁴ Senaste lydelse 2017:755.

4 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 19 kap. 3 a § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 kap.

3 a §¹

Sekretessen enligt 3 § andra stycket gäller inte

1. vid ett ansökningsförfarande enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem, *eller*

2. vid ett ansökningsförfarande enligt lagen (2013:311) om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering.

Sekretessen enligt 3 § andra stycket gäller inte vid ett ansökningsförfarande enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för mål och ärenden enligt lagen (2013:311) om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering.

¹ Senaste lydelse 2013:314.

5 Förslag till lag om ändring i kommunallagen (2017:725)

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 38 § kommunallagen (2017:725) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

38 §¹

Beslutanderätten får inte delegeras när det gäller

1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,

2. framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,

3. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,

4. ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden, eller

5. ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

Beslutanderätten får inte heller delegeras till en automatiserad beslutsfunktion när det gäller

1. ärenden där beslut överklagas enligt bestämmelserna i 13 kap.,

2. ärenden där beslut enligt lag eller annan författning inte får överklagas,

3. ärenden om upphandling, eller

4. ärenden om valfrihetssystem.   4. ärenden om *auktorisations-*
eller valfrihetssystem.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

¹ Senaste lydelse 2022:638.